

ערב יום הזיכרון – תשע"ט

בית הכנסת "ברכי נפשי" - גני תקווה

מאיר אביטן – תשע"ט

דרוש ליום הזיכרון

מתוך הספר תולדות אברהם מאת הרב אברהם אבוחצירא – כיהן כרב העיר יבנה ורמלה

היום הזה ג' באייר שנקבע ליום הזיכרון לחללי צה"ל לחללי צה"ל מוקדם לא כמו בכל השנים שהיינו עושים יום הזיכרון **סמוך לחג העצמאות** ... שומה עלינו וחובה לזכור אותם החיילים לעילוי נשמתם הטהורים והקדושים. היום הזה נעלה ברמה ובגאווה ובהוקרה את זכר הבנים, הבנות גיבורי האומה אשר חרפו את נפשם למות במערכות הקרב ממלחמת השחרור במבצע קדש, במלחמת ששת הימים ובמשך כל הזמן בחמדת חייהם הצעירים, הטהורים והאמיצים הנחילו לעמם את חירותו. המלחמה הזאת היא נקראת מלחמת מצוה כפי שביאר רבינו הרמב"ם ז"ל פרק ח' הלכות מלכים, מחלק מלחמת מצוה לשלושה: א) מלחמת שבעה עמים כפי שצוותה לנו תורתנו הקדושה כי החרם תחרימם וכו' ב) מלחמת עמלק תמחה את זכר עמלק. ג) עזרת ישראל מיד צר כפי שכתוב בתורה: "לא תעמוד על דם רעך" והמלחמה הזאת שבימינו היא בוודאי מלחמת מצוה גדולה שכבשנו את ארצנו הקדושה. חובה עלינו כולנו להעלות את זכר החללים ולהדליק כל אחד בביתו נר לעילוי נשמתם הטהורים שמסרו את חייהם היקרים על קדוש ח' וקיימו הפסוק שכתוב בתורה 'לא תעמוד על דם רעך' אין לך קדוש השם יותר מזה ומקומם באותו עולם עליהם נאמר **עין לא ראתה אלקים זולתך**...אנו תקוה שה' יערה עלינו רוח ממרום שנחזור כולנו בתשובה שלימה ועל ידי זה נשמות חללי צה"ל יעלו מעלות גדולות וזכות קידוש ה' שעשו יעמוד אתנו תמיד.

הרב אברהם אביחצירא (כונה: 'בבא הנא', תרע"ה 1915 - כ"ב בכסלו תשל"ד, 17 בדצמבר 1973) היה רב הערים יבנה ורמלה. בנו של הרב יצחק אבוחצירא (ה'בבא חאקי'), וחתן דודו הבבא סאלי. לשמש כרבה של העיירה יבנה, בתפקיד זה כיהן במשך 20 שנה. בשנת תשל"ל (1970) לאחר פטירת אביו שהיה רבה של העיר רמלה, נאות חכם אברהם לרשת את מקומו, ובתפקיד זה כיהן עד פטירתו. חכם אברהם אבוחצירא השאיר אחריו כתבים רבים, שקובצו יחד לספר אחד הנקרא 'תולדות אברהם'.

בין יום הזיכרון לחג העצמאות

1. תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף ל"ד, עמוד ב': **תנו רבנן: בין השמשות ספק מן היום ומן הלילה, ספק כולו מן היום, ספק כולו מן הלילה - מטילין אותו לחומר שני ימים. ואיזהו בין השמשות? משתשקע החמה, כל זמן שפני מזרח מאדימין. הכסיף התחתון ולא הכסיף העליון - בין השמשות; הכסיף העליון והשוה לתחתון - זהו לילה, דברי רבי יהודה. רבי נחמיה אומר: כדי שיהלך אדם משתשקע החמה חצי מיל (כחצי קילומטר). רבי יוסי אומר: בין השמשות כהרף עין, זה נכנס וזה יוצא ואי אפשר לעמוד עליו.**
2. **ירושלמי: "איזהו בין השמשות, אמר רבי תנחומא: לטיפה של דם שהיא נתונה על גבי חדה של סייף, נחלקה הטיפה לכאן ולכאן - זהו בין השמשות."** - משך הזמן שבין השמשות הוא כמו משך הזמן שיקח לטיפה של דם (הצמיגה יותר מטיפת מים) שתהיה מונחת על חד של חרב סייף (חרב דקה) עד שתפול.
3. **המשמעות של בין השמשות:** זהו הוא זמן הביניים שבין ששת ימי הבריאה של עולם החולין, לבין ההופעה של שבת קודש. זהו זמן החיבור שבין הגשמי לרוחני, בין הטבעי לנסי. לכן בזמן הזה נבראו עשרה דברים שקיומם בנס. ולכן הזמן הזה הוא גם זמן המחבר את החול עם הקודש בערב שבת.
4. **הכרזת המדינה:** ההכרזה התקיימה בישיבת מועצת העם באולם מוזיאון תל אביב, שבאותה עת שכן בבית דיזנגוף. תאריך פקיעת המנדט הבריטי היה בליל שבת בתאריך 15 במאי (ו' באייר), אך מתוך רצון להימנע מחילול שבת, הוחלט להקדים את הטקס ליום שישי 14 במאי (ה' באייר) בשעה 16:00, כמה שעות לפני כניסת השבת. מקום ההכרזה נשמר בסוד. בן גוריון קרא את מגילת העצמאות, בתום ההכרזה בירך הרב יהודה לייב פישמן מימון "ברוך אתה ה'...שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה"
5. **תשובת הרב בן ציון חי עוזיאל הראשון לציון הראשון במדינת ישראל**

ב"ה ירושלים י"ג סיון התשי"ב/ לכבוד חברת דבר עברית ג'רבה. טוניס. שלום וברכה. בתשובה למכתבכם מיום כ' אייר דנא. הנני לענות:

יום העצמאות במדינת ישראל הוא אחד הימים הגדולים בתולדות ישראל שיש בו משום גאולת ישראל מסכנת כליה ודאית ח"ו, בקום על הישוב הארץ הישראלי שהיה מצער בכמותו ודל בכוחותיו, כל תושבי הארץ הרבים ועצומים וממלכות ערב שמסביב הארץ בנשקם וחילם, ולולא ה' שהיה לנו, כי אז חיים בלעונו אותנו היושבים בארץ, ואת כל קהילות ישראל שבממלכתם, לפיכך גם זה הוא ניסא דרבים לכל ישראל, ומצוה לנהוג בו פרסום של הודיה למושיעם של ישראל, בבתי הכנסת ובבתי הספר ותלמודי תורה, למען יכירו התלמידים את חסדי ה' עם עמו ישראל ביום זה. **ומצוה על ההורים להביא ילדיהם אתם בבתי הכנסת להודות לה' [על] חסדו, ולהתפלל לבצורה ושלומה של מדינת ישראל, שבשלומה יהיה שלום לכל ישראל.**

בברכת התורה בירושלים ובכבוד רב בן ציון מאיר חי עוזיאל ראשון לציון הרב הראשי לישראל

דבר זה ראוי לאומרו ביום זה - הוא יום הכרזת מדינתנו העצמאית מדינת ישראל - "היום הזה נהיית לעם לה' אלהיך", כי ביום הזה התפרקנו מעול שעבוד מלכות זרה בארץ ישראל... יום זה הוא יום טוב לישראל היושב בארצו ובכל תפוצות פזוריו, לדורותיו ולדורות עולם, להודות לה' חסדו, להגיד בקול זמרה וצהלה הלל ותהילה: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו."

7. מגדולי "רבני המערב" הגאון רבי עמרם אבורביע / נאום ביום חג העצמאות / נאם א' וכשזכינו להתחלת הגאולה, לראשית תקומת מלכות ישראל" ביום ה' באייר תש"ח, נשא דרשה ליום זה, וכך כתב בספרו:

דוד המלך צפה ברוח הקודש על יום חג העצמאות ועליו אמר הפסוק הזה: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו", שהתכוון במילים אלה על הפסוק הכתוב בתורה: "היום הזה נהיית לעם" ומצווה אותנו לגיל ולשמוח בו שזו היא מחובתנו להודות ולשבח לה' שזכינו לראות במו עינינו חסדים גדולים שהפליא לעשות לעמו ולארצו.

"נתיבי עם חלק ב' . חלק הדרושים, עמ' שט"ז

ורמוז במקרא יום חג העצמאות. אלה מועדי ה'... אלה הם מועדי". במילת: אלה רמוז בראשי תיבות: ה' לחודש אייר. ולכן שמחה גדולה היא לעם היהודי בכלל ובכל מושבותיו בבית הכנסת וברחובות, בבית ובחוץ שמחה לגדולים ולקטנים ולגברים ולגברות, כולנו יחד נשיר זמירות ונזכה לשנים רבות נעימות וטובות".

8. בראשית פרק ב: א וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צִבְאָם: ב וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: ג וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

מה שותפות האדם בבריאה? האם עזרנו? - פעולה מלאה של ה' ולכן שביתה מלאה מכל מעשה בשבת.

9. מועד - חג לעומת שבת: אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר-תקראו אתם במועדם: בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח לה' ופתח בשנית "אלה מועדי ה'" וגם סיים בפסוק לז: "אלה מועדי ה' אשר-תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה לה' וכו' " וחתם בפסוק מד: "וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל"

"לשעבר היה בידי", במדרש שמות רבה עם נתינת פרשת המועדות בתורה, הפכו "מועדי ה'" למועדים "אשר תקראו אותם במועדם" ונמסרו המפתחות לבית דין של מטה.

10. מה הכוונה וידבר משה את מועדי ה'? סוף דבר, המועדים הם "מועדי ה'" והסמכות שניתנה לבית דין של מטה הוא לקבוע את מועדם במסגרת האחריות הכוללת שלו לקביעת לוח השנה כולו. החשמונאים להוסיף את חנוכה ואסתר ומרדכי את פורים

11. שפת אמת - חנוכה, שנת תרמא, ד"ה חנוכה ופורים:

"רק הג' רגלים המפורשים בתורה הם תורה שבכתב, ויש נגד זה גם כן רגלים מתורה שבעל פה, והם אורות המקבלים כדמיון אור הלבנה שהיא מאור החמה כידוע וחנוכה הארה מחג הסוכות, ופורים מחג השבועות ומחג הפסח מקוים אנו להיות עוד כמו שכתוב: 'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות'"

12. פירוש הגר"א הגאון מולינא על ספרא דצניעותא: הגאון מוילנא בפירושו על הפרק החמישי בספר שמדבר על מעשה בראשית מבאר בהאי לישנא: "ודע שכל אלו הימים הן רמז לששת אלפים שנה שהן ו' ימים כמש"ל פ"א שתא אלפין שנין תליין בשת אקדמאי. וכל הפרטים שהן בו' ימים אלו הן מתנהגין בו' אלפים כל א' ביומו ובשעתו ומכאן תדע קץ הגאולה שהוא בעתה ח"ו כשלא יהיו זכאין שהוא קץ האחרון ומשביע אני את הקורא בה' אלוקי ישראל שלא יגלה זה... וע"פ שאמרו סנהדרין ל"ח בראשונה הוצבר כו'".

- כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר ואשמורה בלילה - תהילים צ, דרשו חז"ל יומו של הקב"ה אלף שנים: יממה אחת = 1000 שנים / שעה אחת = 41 שנים ו 8 חודשים .. יום א= 0-1000 יום ב= 1000-2000 יום ג= 2000-3000 יום ד= 3000-4000 יום ה= 4000-5000

הגמרא במסכת סנהדרין ל"ח מבארת לנו את שלבי בריאת האדם הראשון ביום הששי למעשה בראשית: 12 שעות

סוף שעה ראשונה הוצבר עפרו	5500	41 שעות + 8 חודשים	8+5541 חודשי'	ה' תקמ"א+8 חודשים
סוף שעה שניה נעשה גולם			8+5583 חודשים	ה' תקפ"ג+4 חודשים
סוף שעה שלישית נמתחו אבריו			5626	ה' תרכ"ו- ראש השנה
סוף שעה רביעית נזרקה בו נשמה			8+5666 חודשים	ה' תרס"ו+8 חודשים
סוף שעה חמישית עמד על רגליו			4 + 5708 חודשים	ה' תש"ח+4 חודשים
סוף שעה ששית קרא שמות			5750	ה' תש"ן

שביעית נדווגה לו חוה שמינית עלו למטה שנים וירדו ארבעה תשיעית נצטווה שלא לאכול מן האילן עשירית סרח אחת עשרה נידון שתים עשרה נטרד והלך לו שנאמר אדם ביקר בל ילין."